

Anti-pest programma

SILFO

INHOUDSOPGAVE PESTPROTOCOL STEDELIJK BREED

Vastgesteld op 10 december 2013	Laatste update : juni 2018	1
INHOUDSOPGAVE PESTPROTOCOL STEDELIJK BREED		2
Voorwoord	4	
1. Pesten	5	
1.1 Waarom pesten lastig te bestrijden is.		5
1.2 Wat is pesten?		5
1.3 Hoe wordt gepest?		6
2. Rollen bij het pesten.	7	
2.1 De pester		7
2.2 Kenmerken slachtoffer (Passief en Provocerend)		8
2.3 De meelopers en andere leerlingen (verdedigers, buitenstaanders en meelopers).		8
2.4 De leerkrachten		9
2.5 De ouders		9
3. Plan van aanpak.	10	
3.1 Uitgangspunten		10
3.2 Preventie		11
4. Toerusting	12	
4.1 Verbetering Klachtenregeling		12
4.2 Meldingen bij de Kinderombudsman		12
4.3 Toerusting docenten		12
4.4 Pesten: waar kan ik terecht?		13
5. Pestprotocol en Stappenplan Pesten Stedelijk College Eindhoven		14
5.1 Het Pestprotocol		14
5.2 De Vijfsporenaanpak		14
5.3 Leidraden voor het voeren van een gesprek		15
5.3 1. leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling		15

5.3 2. leidraad voor een gesprek met de leerling die pest	16
6.Het stappenplan per locatie en uitwerking	17
6.1 Oude Bossche Baan	17
6.1.1 Diverse rollen	18
6.1.2 Sanctiebeleid	19
6.2 Henegouwenlaan	20
6.2.1 Diverse rollen	20
6.2.2 Sanctiebeleid	20
6.3 Campus ISE	22

Voorwoord

Ieder kind heeft recht op een onbezorgde schooltijd, die in het teken staat van ontwikkelen, ontdekken en leren. Kinderen moeten veilig zijn, zodat ze in staat zijn om te leren en zich te ontwikkelen. Respect voor elkaar is daarin een sleutelwoord.

Pesten kunnen we niet volledig uitbannen, maar dat ontslaat ons niet van de verantwoordelijkheid te doen wat in onze macht ligt om pesten zoveel mogelijk te voorkomen.

Binnen ons beleid geldt dit zeker. De Stichting Primair en Voortgezet Onderwijs Zuid-Nederland wil niet alleen kwalitatief goed onderwijs bieden, maar ook aandacht besteden aan de persoonlijke ontwikkeling van onze leerlingen. Dit komt ook terug in onze kernkwaliteiten waarin respect expliciet genoemd wordt.

Wij streven naar een pestvrije school en het pestbeleid binnen onze school wil zich hiernaar dan ook richten op:

- Preventie
- Signalering
- Aanpak
- Nazorg

Voor dit protocol is gebruik gemaakt van diverse protocollen en het plan van aanpak vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Dit protocol dient ouders, leerlingen en het schoolpersoneel op de hoogte te brengen van wat de school doet om een zo veilig mogelijk klimaat te scheppen.

De diverse acties die worden ondernomen zijn niet statisch. Afhankelijk van ontwikkeling binnen de school, zal ook het handelen rond pesten zich ontwikkelen. Dit protocol zal dan aangepast worden.

1. Pesten

1.1 Waarom pesten lastig te bestrijden is.

Pesten is een vorm van agressief gedrag, waarbij een betrekkelijk machteloze persoon wordt aangevallen, vernederd of buitengesloten door één of meerdere individuen.

Pesten heeft drie kenmerken: het is intentioneel, vindt herhaaldelijk en over een langere periode plaats en er is een machtsverschil tussen dader en slachtoffer. Pesten vindt plaats in groepen, er is niet altijd een duidelijk onderscheid te maken tussen de pester en de gepeste en deze rollen kunnen omdraaien. Pesten vindt online en offline plaats.

Minder duidelijk is hoe we pesten kunnen terugdringen. Lastig hierin is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt. Pesten blijft vaak ongezien door medeleerlingen, ouders en leraren. Kinderen en jongeren die gepest worden zwijgen erover en durven vaak de docent niet in te lichten, bang om gezien te worden als zielig of als een verklikker. Kinderen die pesten komen er ook niet voor uit en onderschatten de effecten van hun eigen gedrag.

Pesten wordt vaak als een taboe gezien; pesten wordt weggeredeneerd en wordt soms gezien als plagen. Het is ook lastig te erkennen dat er gepest wordt. Niemand lijkt erbij gebaat te zijn open te zijn over pesten. Een school wil ook niet bekend staan als een school waarop gepest wordt. Daarom wordt niet altijd goed omgegaan met signalen

Ouders en leerlingen weten soms niet waar ze terecht kunnen.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Toch is het voor leerlingen en ouders vaak niet duidelijk waar zij terecht kunnen als er gepest wordt. De mentor en de team- of schoolleider zijn het eerste aanspreekpunt. Als vervolgstap is de weg naar het schoolbestuur niet altijd bekend. En wanneer een klacht niet leidt tot een oplossing hebben ouders het gevoel van het kastje naar de muur te worden gestuurd.

Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat leerlingen te vertellen hebben. Docenten zijn niet altijd in staat effectief te **signaleren** en te **handelen**. In het voortgezet onderwijs met vaak wisselende docenten binnen dezelfde groep is het moeilijk grip op ongewenst gedrag te krijgen. De mentoren zijn hierin de aangewezen persoon. Zij hebben zicht op het functioneren van de klas en de individuele leerling in de groep.

1.2 Wat is pesten?

Pesten is een systematische, psychologische, fysieke of seksuele handeling van geweld door een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten die dat als onaangenaam ervaren of die niet (langer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.

Kenmerken van pesten:

- Pesten gebeurt opzettelijk.
- Pesten is bedoeld om schade of hinder toe te brengen (fysiek, materieel of mentaal).
- Bij pesten is er altijd sprake van een ongelijke machtsverhouding (fysiek of verbaal sterkere personen kiezen minder weerbare personen als slachtoffer).
- Pesten gebeurt systematisch en langdurig.
- Pesten houdt niet van zelf op, maar wordt eerder erger als er niet wordt ingegrepen.
- Pesten is van alle tijden en komt in alle groepen en culturen voor.
- Pesten gebeurt vooral op school.
- Pesten is niet hetzelfde als plagen. Bij plagen zijn de machtsverhoudingen gelijk.
- Pesten is structureel en brengt kinderen tot wanhoop, soms met fatale gevolgen zoals het beëindigen van het leven.
- Pesten is universeel. Onderzoek heeft aangetoond dat de omvang en de verschijningsvorm van pesten nauwelijks cultuurgebonden is. Kinderen zijn kinderen en gedragen zich overal hetzelfde.

Omdat pesten een structureel karakter heeft, hebben kortlopende projecten of éénmalige activiteiten weinig zin.

1.3 Hoe wordt gepest?

1. Verbale pesterijen: - vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, gemene briefjes,
2. Sociale pesterijen: - buitensluiten, doodzwijgen, negeren, uitsluiten van feestjes en groepsopdrachten.
3. Mentale pesterijen: - bedreigen of dingen laten doen, opjagen en achterna lopen, klem zetten of rijden, opsluiten. Dit soort pesterijen vindt vaker op school plaats.
4. Fysieke pesterijen: - opzettelijk pijn doen door schoppen, slaan, krabben, duwen of aan haren trekken. Wapens gebruiken etc.
5. Materiële pesterijen: - iemands spullen stelen, beschadigen of verstoppen.
6. Digitale pesterijen: - e-mailbom versturen, bewerkte foto's rondsturen, nep profiel aanmaken op een netwerksite, virussen versturen.
(Het digitale pesten verschilt in bepaalde opzichten van het traditionele pesten. Het kan namelijk op afstand, anoniem en non-stop).

2. Rollen bij het pesten.

Pesten is een groepsproces en heeft te maken met groepsnormen en - waarden. Een groepsnorm kun je omschrijven als: hoe wil de groep dat iemand is? Wat in de ene groep wel kan, wordt niet geaccepteerd in een andere. Als de groep eenmaal gevormd is, ligt het grotendeels vast hoe de groepsleden met elkaar omgaan, hoe ze interne conflicten en spanningen oplossen en of de groep zijn verantwoordelijkheid opneemt ten opzichte van slachtoffers van pesterijen. Daarom is het vaak zo moeilijk om klasgenoten te laten reageren tegen het pesten. Wanneer in de groepscultuur vastligt dat pesten kan, dan is opkomen voor de gepeste een overtreding van de groepsnorm, wie dit doet, riskeert dan om het volgende slachtoffer te worden.

De manier waarop de groepsvorming gebeurt, is een belangrijke verklarende factor voor het ontstaan van pesterijen. Pesten kent een hoogtepunt tussen de 10 en 14 jaar. Op deze leeftijd maken kinderen zich los van thuis en staan leeftijdgenoten centraal. Jongeren willen erbij horen, hun plaats krijgen binnen de groep. Het vormen van groepen gaat samen met uitsluiten. Wie "anders" is valt buiten de boot.

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin de pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Leerlingen die gepest worden, doen vaak andere dingen of hebben iets dat anders is dan de meeste van hun leeftijdsgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet.

Een kind dat gepest wordt praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor zijn:

- Schaamte
- Angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- Het probleem lijkt onoplosbaar
- Het idee dat je niet mag klikken

Bij pesten zijn vijf partijen te onderscheiden:

1. De pester
2. Het slachtoffer
3. De meelopers en andere leerlingen
4. De leerkracht
5. De ouder

2.1 De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er immers om gepest te worden in hun ogen.

Mogelijke oorzaken pestgedrag:

- Een problematische thuissituatie.
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school: een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd,
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

Kenmerken pester:

- Agressie tegenover leeftijdsgenoten
- Positieve houding ten opzichte van geweld
- Impulsief
- Behoeft om te overheersen
- Vijandigheid naar de omgeving
- Weinig invoelingsvermogen
- Positief zelfbeeld
- Fysiek sterk
- Niet bijzonder populair

2.2 Kenmerken slachtoffer (Passief en Provocerend)

Passief slachtoffer:

- Zenuwachtig en onzeker
- Bedachtzaam
- Gevoelig
- Stil
- Als ze aangevallen worden, gaan ze huilen of trekken zich terug
- Negatief zelfbeeld
- Eenzaam
- Lichamelijk zwakker
- Positieve relatie met ouders

Provocerend slachtoffer

- Combinatie van zenuwachtig en agressief reactiepatroon
- Concentratieproblemen
- Soms hyperactief
- Provocerend gedrag
- Driftig

2.3 De meelopers en andere leerlingen (verdedigers, buitenstaanders en meelopers).

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten, zij vormen een middengroep. Als deze groep het gepeste kind te hulp komt of tegen de pester zegt dat zij moeten ophouden, verandert de situatie aanzienlijk. Het pesten wordt dan minder vanzelfsprekend.

Kenmerken verdedigers

- Komen af en toe op voor het slachtoffer
- Zijn meestal populair in de groep
- Worden aardig gevonden
- Hebben invloed in de klas
- Kunnen helpen het pesten te stoppen

Kenmerken buitenstaanders

- Pesten niet, maar doen ook niets om het pesten te stoppen
- Merken vaak niet dat er gepest wordt of willen het niet weten
- Durven vaak niets tegen het pesten te doen, omdat ze zelf bang zijn om gepest te worden

Kenmerken meelopers

- Pesten actief mee, maar beginnen niet met pesten
- Zijn vaak bang om zelf het slachtoffer van pesten te worden
- Ze kunnen het stoere gedrag interessant vinden en denken daardoor populair in de groep te worden
- Voelen zich niet schuldig
- Versterken het succes van de pestende kinderen door op een afstandje toe te kijken en te lachen om wat er gebeurt.

2.4 De leerkrachten

De leerkrachten kunnen een enorme invloed uitoefenen op de groei van de waarden en normen die in de klas belangrijk zijn, door niet alleen op individuele leerlingen te letten, maar ook op hun samenhang als groep. Dit kunnen ze doen door voldoende ruimte te geven aan groepsactiviteiten die de onderlinge betrokkenheid bevorderen en door het stimuleren van positieve attitudes en het naar voren schuiven van positief ingestelde leerlingen. Zo kunnen ze de groep leren om op een respectvolle manier met elkaar om te gaan. Belangrijk is dat ze niet wachten tot het proces van groepsvorming zich heeft voltrokken, want vanaf dat moment is het veel moeilijker om posities en verwachtingen te veranderen.

De leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak op school. Ook wordt van leraren verwacht dat zij pesten vroegtijdig signaleren, melden bij leerlingoverleg en effectief bestrijden.

2.5 De ouders

Ouders kunnen veel invloed uitoefenen op groepsvorming en op de waarden die belangrijk zijn in de klas. Wanneer de waarden thuis en de waarden in de klas teveel verschillen, dan leidt dat tot een loyaliteitsconflict bij het kind. Hij/zij weet dan niet goed welke waarden hij/zij moet kiezen. Maar wanneer ouders zowel als de leerkracht een kind leren dat pesten niet hoort, brengt dat kind die waarde mee in de groep.

3. Plan van aanpak.

Pestgedrag op school mag nooit getolereerd worden. Leerlingen en ouders verwachten namelijk van leerkrachten dat zij duidelijk stelling tegen het pesten nemen.

Pesten vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school en de omgeving.

Het plan zal volgens de drie volgende lijnen moeten gaan:

1. Normstelling en bewustwording

Het moet voor iedereen binnen en buiten het onderwijs heel duidelijk zijn dat het pesten door en van kinderen onacceptabel is. Scholen en ouders moeten hierin een actieve rol spelen en deze norm uitdragen.

2. Toerusting van ouders, leerlingen, leraren en scholen.

De positie van ouders en leraren behoeft versterking daar waar het gaat om aankaarten en aanpakken van pesten. Het gaat hier ook om het delen en ontwikkelen van kennis over pesten.

3. Formeel kader

De vrijblijvendheid om pesten aan te pakken verdwijnt en de inspectie krijgt meer mogelijkheden om toezicht uit te oefenen en te handhaven.

3.1 Uitgangspunten

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
De school én ouders dienen één lijn te trekken en - samen met leerlingen - in gesprek te gaan over wat ieder van elkaar kan verwachten. Dit houdt in dat de school regelmatig met de ouders praat om met hen samen te werken in het bestrijden van pesten, inclusief cyberpesten.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
Door aan het begin van de schoolcarrière van een kind met elkaar afspraken te maken wordt veel onduidelijkheid weggenomen, bijvoorbeeld over hoe de school omgaat met pesten, hoe de omgangsvormen zijn, hoe conflicten worden opgelost en in welke gevallen de ouders worden ingeschakeld.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

3.2 Preventie

Voor de school is het belangrijk goede preventieve voorwaarden te scheppen. Om een goede preventieve uitstraling te creëren is het volgende nodig:

- **Een goed sociaal milieu:**
Dit kun je bereiken door veel aandacht te besteden aan zorg voor je omgeving. Het is belangrijk dat kinderen leren dat ze rekening met elkaar moeten houden en dat ze leren respect voor elkaar en voor elkaars werk te hebben
- **Duidelijkheid**
In wat voor school het Stedelijk College Eindhoven wil zijn: de regels en afspraken zoals vermeld in de schoolgids laten geen ruimte voor pestgedrag.
- **Openheid**
Pesten moet bespreekbaar zijn. Door er met elkaar over te praten ontstaat erkenning en een gevoel dat pesten bespreekbaar is. Daarom is het belangrijk dat er niet alleen over gesproken wordt als het voorkomt, maar ook in het algemeen. Kinderen moeten het gevoel krijgen dat ze ergens terecht kunnen als ze gepest worden of als ze zien dat het een ander gebeurt. Het is belangrijk dat ze weten dat pesten geen klikken is.
- **Goed pedagogisch klimaat**
De beste basis om pesten te voorkomen is een goed pedagogisch klimaat op school. Pesten ontstaan als er frustraties ontstaan en oplopen. Door binnen de school veel veiligheid te bieden, de verwachtingen ten aanzien van leerprestaties niet te hoog op te schroeven, jongeren steun te bieden die ze nodig hebben, is er minder kans dat zich frustraties opstapelen bij leerlingen. Het is belangrijk dat er een samenspel ontstaat tussen leerlingen en hun leraren. Zo kan er gewerkt worden vanuit een basis van vertrouwen, waarbij ieder zijn wensen kenbaar maakt.
- **Goed klassenmanagement**
Hoe beter een groep georganiseerd is, hoe duidelijker het voor de leerlingen is hoe dingen gebeuren en wat de regels zijn. Onduidelijke regels roepen veel onzekerheid op bij jongeren.
- **Communicatie binnen het team**
De docenten kunnen elkaar onderling wijzen op situaties die ze gesignaleerd hebben of vernomen via derden.
- **Communicatie tussen team en ouders**
Het is belangrijk dat ouders weten dat ze op school terecht kunnen als ze het gevoel hebben dat hun kind gepest wordt. Dit geeft het team de mogelijkheid het geval uit te zoeken. Hierna kunnen bevindingen met ouders worden besproken.
- **Veroordeling negatief gedrag**
Kinderen zijn van nature geneigd om positieve stimulansen te volgen. Het is dan ook van belang om kinderen zoveel mogelijk positief te benaderen. Kinderen moeten weten dat pesten en ander negatief gedrag niet geaccepteerd wordt.
- **Gedrag van de leerkracht**
Bij het voorkomen van pesten is het belangrijk dat leerkrachten kritisch naar hun eigen functioneren kijken. Het komt nogal eens voor dat een docent het pesten ongemerkt veroorzaakt of in stand houdt. Leerlingen letten voortdurend op hoe hun leerkracht met hen en zijn medeleerlingen omgaat. Heeft de docent begrip voor een klasgenoot of vindt hij de leerling vreemd en zet hij hem voor gek. Daarom is het noodzakelijk dat docenten zich afvragen hoe ze tegen hun leerlingen aankijken, of ze werkelijk rekening houden met verschillen, of ze heftig reageren op een leerling die hen irriteert.
- **Introductieactiviteiten**
Deze zijn eenvoudig te mobiliseren door, na een korte behandeling van het onderwerp pesten, de leerlingen direct te vragen of ze op de basisschool zijn gepest of pester zijn geweest. Men kan de leerlingen zelf regels op laten stellen die zij belangrijk vinden voor de klas en eventueel voor de school.

4. Toerusting

Bij toerusting gaat het vooral om het delen en ontwikkelen van kennis over pesten. Tot wie kunnen ouders en leerlingen zich wenden als men er met de school niet uitkomt. Dit geldt ook voor docenten. Het blijkt nl. dat leraren niet altijd zien of er wordt gepest en als ze het waarnemen wat ze moeten doen. Dit vraagt om gerichte actie.

4.1 Verbetering Klachtenregeling

Klachten over pesten moeten met hoge prioriteit behandeld worden. Onze school heeft een klachtenregeling en klachtencommissie.

4.2 Meldingen bij de Kinderombudsman

Klachten over pesten op scholen moeten in het onderwijs zelf worden opgelost: leerlingen en ouders kunnen naar de docent stappen, naar de team- of schoolleider, een klacht indienen of de vertrouwensinspecteur inzien. Als men zich niet geholpen voelt na het doorlopen van de bestaande klachtenprocedures, dan kunnen zij zich in laatste instantie wenden tot de Kinderombudsman. Deze kan vervolgens de verantwoordelijken aanspreken.

4.3 Toerusting docenten

Leraren spelen een cruciale rol in de aanpak van pesten. Door bij- en nascholingen voor zittende docenten mogelijk te maken. Voor aankomende docenten zal de staatssecretaris een lesmodule "omgaan met verschillen en pestgedrag" laten ontwikkelen voor pabo's en lerarenopleidingen.

Er zal een project gestart worden om scholen en lerarenopleidingen beter te laten samenwerken om zo jonge leraren beter te begeleiden met specifieke aandacht over de aanpak van pesten.

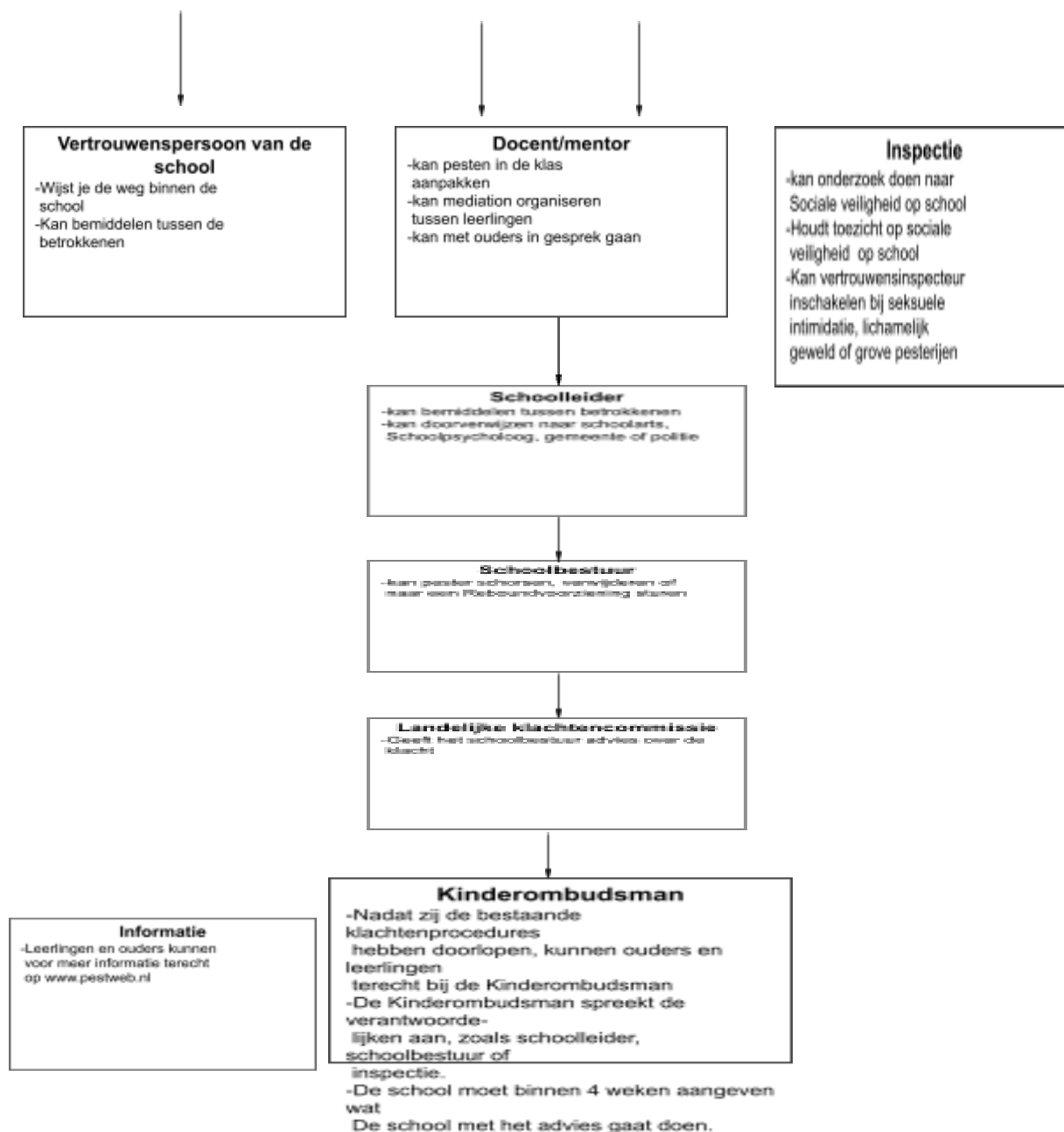
Ook zullen praktische handvatten om cyberpesten tegen te gaan onder de aandacht van scholen gebracht worden.

4.4 kan ik (bron:

tegen pesten Ministerie O.C. en W.)

Pesten: waar terecht?

Plan van aanpak

5. Pestprotocol en Stappenplan Pesten Stedelijk College Eindhoven

Formeel kader

In de vorige 4 hoofdstukken is het pesten in het algemeen beschreven. Hier is ook uitgegaan van het stuk "plan van aanpak tegen pesten" van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van d.d. 4 april 2013 waarin wordt aangegeven dat een plan van aanpak noodzakelijk is. Het vastleggen van een schoolbrede en structurele aanpak moet wettelijk vastgelegd worden. Dit biedt de inspectie de mogelijkheid om toe te zien op de naleving.

Dit houdt in dat iedere school:

- Een bewezen effectief anti-pestprogramma gebruikt
- De sociale veiligheid op de school monitort
- Een vertrouwenspersoon annex pestcoördinator heeft en dat de inspectie hier op toeziet.

5.1 Het Pestprotocol

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Uitgangspunten:

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; Leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

5.2 De Vijfsporenaanpak

Het Stedelijk College Eindhoven werkt volgens de **vijfsporen aanpak** van het Nationaal pestprotocol. Door deze structurele aanpak mogelijk te maken, is er werkelijk sprake van een langdurige verandering in de situatie van kinderen en docenten en kan het team richting geven aan invoering van een ant-pestbeleid. Deze aanpak richt zich op:

- Docenten
- Ouders
- De pester
- De gepeste leerling
- Andere leerlingen in de groep

Voor een juiste analyse van de situatie kan het team gebruik maken van diverse signaleringsinstrumenten:

- Vragenlijsten
- Observaties en gesprekken met betrokkenen
- Leerlingbesprekingen
- Rapportvergaderingen
- Zorgadviesteamvergaderingen

Het is belangrijk het proces te volgen en bevindingen terug te koppelen.

Het team kiest voor een brede aanpak door:

- Het in gang zetten van een beleidsmatige aanpak op scholen volgens de vijfsporen aanpak
- Een effectieve inzet van signaleringsinstrumenten voor een juiste analyse van de situatie
- Door snel inzetten van passende hulp en ondersteuning
- Door inzetten van maatregelen die de veiligheid van alle betrokkenen vergroten
- Door het volgen van het proces en indien nodig rapportage aan College van Bestuur

De vijfsporen aanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij het pesten (Docenten, ouders, de pester, de gepeste en andere leerlingen in de groep).

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.

De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

(De school beschikt hiervoor over signaleringsinstrumenten).

2. Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

De school neemt het probleem serieus. Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt. Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen en men biedt hulp aan door de mentor of leerlingbegeleider.

3. Het bieden van steun aan de pester

Het confronteren van de jongere met zijn/haar gedrag en de gevolgen hiervan voor hem/haarzelf en de gepeste. De achterliggende oorzaken boven tafel te krijgen. Wijzen op het gebrek van empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in gedrag. Het aanbieden van hulp door de mentor of leerlingbegeleider.

4. Het betrekken van de middengroep bij het probleem

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin.

Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

5. Het bieden van steun aan de ouders

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.

De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestend kind.

De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners

De ouders en kinderen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet gewoon stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt er naar om zich prettig en zelfverzekerd te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

5.3 Leidraden voor het voeren van een gesprek

5.3 1. leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je pest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie wordt je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er leerlingen die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:
 - Hoe communiceert de leerling met anderen?
 - Welke lichaamstaal speelt een rol?
 - Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?

- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Aandachtspunten do's en don't's

Do's

- Laat blijken dat u pesten in alle gevallen verschrikkelijk vindt
- Vraag hoe het kind zich voelt in de groep, of het vriendjes heeft, of er nog kinderen zijn die worden uitgescholden of gepest.
- Zeg dat het pesten moet stoppen en dat u er samen iets aan gaat doen. Laat het kind voelen dat u niets overhaast zult doen, of iets waardoor de pestkoppen zich zullen wreken.
- Als het kind moeilijk kan uitleggen, zoek dan een alternatief. Misschien lukt het wel met een andere vertrouwenspersoon, als het een tekening kan maken over wat er gebeurd is of een brief.
- Als de pesterijen heel erg zijn of lang duren, kunt u beter een deskundige zoeken. Zij zullen via gesprekken met het slachtoffer en/of zijn familie zien wat er moet gebeuren. Sommige kinderen hebben baat bij sociale vaardigheidstraining, een assertiviteitscursus, relaxatieoefeningen of een ander therapie.

Don't's

- Onderbreek het kind niet, zelfs niet als het kind huilt of boos wordt. Stel bijkomende vragen achteraf en begin ook niet met oplossingen aan te bieden.
- Vermijd impulsieve en emotionele reactie's, die de onzekerheid van het kind kunnen aanwakkeren.
- Wees niet beschuldigend. Vraag niet: "En wat heb jij dan eerst gedaan, dat ze jou gaan pesten?" maar: "Vertel eens hoe dit allemaal begon?"

5.3 2. leidraad voor een gesprek met de leerling die pest

Het doel van dit gesprek is driedelig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan
- Achterliggende oorzaken boven tafel te krijgen
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren:

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde.

Confronteren is:

- Probleemgericht en richt zich op gedrag dat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven van gedrag, wordt het persoonsgericht. Bijvoorbeeld; je hebt cola in de tas van piet laten lopen, dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met bekritisieren.
- Relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van relatie. Bijvoorbeeld: Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. **Zeg nooit: Je bent heel gemeen.** Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- Specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak gemeen.
- Veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom. Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc.

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen?

Bied zo nodig hulp aan van de mentor/leerlingbegeleider (op vrijwillige basis)

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen Pesten en de afspraken van de zorgroute).

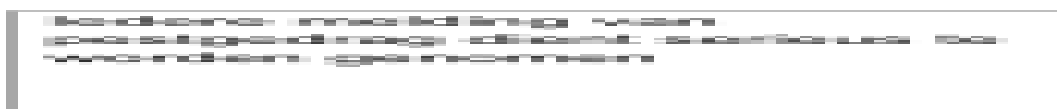
6. Het stappenplan per locatie en uitwerking

6.1 Oude Bossche Baan

Voorafgaand aan het stappenplan vinden preventieve maatregelen plaats:

1. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd/ De mentor wijst erop dat leerlingen en ouders op de website van de school een eventueel anonieme melding kunnen doen van pestgedrag.
2. Concreet wordt in leerjaar 1 aan de Oude Bossche Baan aandacht besteed aan het project "Survivors" ontwikkeld door Youth for Christ.
3. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd (vijfsporen aanpak).
4. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingdossier van zowel pester als het slachtoffer.

Het stappenplan na een melding van pesten

- STAP 1: Als de leerling er niet uitkomt heeft deze leerling het recht en de plicht om het probleem aan de mentor c.q. leerlingbegeleider voor te leggen.
- STAP 2: Er wordt met de melder een startgesprek gehouden, waarin wordt nagegaan wat er is gebeurd en welke activiteiten inmiddels zijn ondernomen.
- STAP 3: De mentor c.q. leerlingbegeleider brengt beide partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek.
(Leidraad voor gesprekken met gepeste en pester; zie bijlage 1 en 2)
De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
De mentor c.q. leerlingbegeleider bemiddelt tussen de leerlingen en zoekt naar een oplossing. Er worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag te stoppen. In het contact met de pester is het doel driedelig;
1. Confronteren
 2. Mogelijke achterliggende problematiek boven water krijgen
 3. Helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten
- Als deze afspraken niet worden nageleefd volgen er sancties. Steun bieden aan de leerling die gepest wordt. Belangrijk is de gepeste serieus te nemen en een luisterend oor te bieden. Tegen pestgedrag wordt duidelijk stelling genomen.
Er wordt een terugkoppeling naar de ouders gedaan. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van zowel de leerling die pest als van de leerling die gepest wordt.
- STAP 4: De docent zal nauwkeurig observeren en registreren. Bij herhaaldelijk ruzie/ pestgedrag neemt de docent duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (bijlage 6.1.2). De namen worden genoteerd. Er wordt contact opgenomen met de ouders over dit gedrag. Docenten en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De docent biedt hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen. De gepeste leerling krijgt advies hoe te reageren op

de pester(s). Geef de gepeste een duidelijk perspectief dat het probleem serieus aangepakt wordt door duidelijk te maken dat je andere instanties binnen (en eventueel buiten) de school erbij betreft (mentor, teamleider, vakdocenten, ZAT, OOP etc.). Betrek de gepeste in het traject dat je wilt volgen: leg uit welke stappen je wilt nemen en wanneer je hem/haar er actief bij wilt betrekken.

Het management dient, om een passend en afdoend antwoord te vinden op het probleem pesten, uit te gaan van een zo goed mogelijke samenwerking tussen ouders, medewerkers van de school en leerlingen, gebaseerd op het afgesproken beleid dat gericht is op deze samenwerking.

6.1.1 Diverse rollen

De rol van de mentor

Elke klas heeft een mentor. Dit is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen. Je kunt hem of haar alles vragen. De mentor heeft persoonlijk contact met de leerlingen uit zijn of haar klas. Hij of zij ondersteunt de leerlingen en adviseert ze. Tijdens mentorlessen kan er aandacht besteed worden aan de sociaal – emotionele ontwikkeling. De mentor bespreekt ook met de klas de algemene afspraken en regels die als normaal worden beschouwd binnen de klas en op school aan het begin van het schooljaar. Ook wordt het verschil tussen plagen en pesten benoemd en besproken in de klas. De regels van het pestprotocol worden expliciet besproken. Specifieke regels voor de klas worden aan het begin van het schooljaar in de mentorles samen met de leerlingen geformuleerd. Door de leerlingen hierover mee te laten praten zullen ze ook eerder betrokken zijn. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject met de betreffende leerlingen indien het pesten zich herhaalt. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag aan de teamleider van de leerlingen. Hij overhandigt de teamleider het dossier met daarin de gebeurtenissen en afspraken die zijn gemaakt. De zorgroute wordt dan gevolgd volgens stroomdiagram 1 en 2 van het zorgboekje "werkdocumenten". (blz.2 en 3) Het slachtoffer en de pester worden in het leerlingoverleg besproken.

De rol van de teamleider

De teamleider neemt de rol van de mentor over, bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.

De teamleider heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart, maar kan ook direct een gesprek met hen beiden organiseren.

In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:

- Confronteren
- Mogelijk achterliggende problematiek op tafel krijgen
- Helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten

In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.

De teamleider adviseert zo nodig, zowel aan de gepeste als aan de pester, hulp op vrijwillige basis door de leerlingbegeleider. Hij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van terugval in het pestgedrag. Hij verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject volgens de zorgroute. Ook bespreekt hij met de ouders wat voor hulp zij kunnen bieden.

Alle informatie wordt weer teruggekoppeld naar de mentor.

De rol van de leerlingbegeleider

De leerlingbegeleider is een docent die een opleiding heeft gevolgd in het begeleiden van leerlingen met sociale en/of emotionele problemen. Wanneer de problematiek om langdurige begeleiding of therapie vraagt, verwijst de leerlingbegeleider de leerling door naar het leerlingoverleg voor verder advies. De leerlingbegeleider heeft de volgende taken:

- Hij ondersteunt waar nodig mentoren en coördinatoren tijdens de verschillende fasen in het proces
- Hij biedt eventueel individuele begeleiding aan de pester en/of de gepeste.
- Hij kan waar nodig een inbreng hebben tijdens de mentorlessen.
- Hij biedt een sociaal-emotionele training (denk aan ART, SOVA) aan.

De rol van de vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon vangt de leerlingen op die te maken hebben met ongewenst gedrag, zoals pesten. Ook biedt de vertrouwenspersoon emotionele en psychische steun, geeft advies en verwijst eventueel voor hulp naar het leerlingoverleg volgens de zorgroute. Een aantal externe instanties opereert als ondersteunde instanties voor de leerlingbegeleiding op het Stedelijk College Eindhoven. De orthopedagoog heeft zitting in het zorgadviesteam en ondersteunt medewerkers van de school bij de begeleiding van leerlingen die worden gepest. Iemand die last heeft van ongewenst gedrag bespreekt met de vertrouwenspersoon op welke manier dit kan worden beëindigd en welke stappen hiervoor ondernomen kunnen worden.

6.1.2 Sanctiebeleid

Fase 1

- Een of meerdere pauzes binnenblijven.
- Nablijven totdat alle kinderen naar huis zijn vertrokken.
- Een schriftelijke opdracht, zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn/haar rol in het pestprobleem.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving hiervan komt aan het einde van iedere week in een gesprek aan de orde.
- Gesprek met de pester met als doel bewustwording voor wat het met een ander kind uithaalt.

Fase 2

- Als ook dit niet leidt tot gedragsverandering, is het tijd om een gesprek met de ouders van de pester aan te gaan. Het advies is om dit pas te doen, wanneer de voorgaande acties op niets uitlopen. De ouders moeten dan voorzichtig, maar duidelijk worden verteld wat hun kind anderen aandoet. Hun medewerking wordt gevraagd om aan het probleem een einde te maken.
- De teamleider wordt door de docent schriftelijk (middels mail en SOM notitie) op de hoogte gehouden van de gang van zaken.

Fase 3

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp ingeschakeld via het leerlingoverleg en de afgesproken zorgroute.

Fase 4

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er gekozen worden om de leerling (tijdelijk) in de zorgklas te plaatsen.

Fase 5

- In externe gevallen kan de leerling een time-out krijgen, geschorst of verwijderd worden.

6.2 Henegouwenlaan

Preventieve maatregelen

1. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd. De mentor wijst erop dat leerlingen en ouders op de website van de school een eventueel anonieme melding kunnen doen van pestgedrag.
2. In de leerjaren 1 t/m 3 wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere mentorlessen of in een activiteitenweek.
3. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.
4. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingdossier van zowel de pester als het slachtoffer.

6.2.1 Diverse rollen

A. De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage hoofdstuk 5.3.1 en 5.3.2.. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
2. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
3. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
4. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag aan de coördinator leerlingzaken/ teamleider van de leerling(en). Hij overhandigt de teamleider het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.

B. De teamleider

1. De teamleider neemt de rol van de mentor over, bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten, het klassenverband overstijgt.
2. Hij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
3. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - confronteren (zie hoofdstuk 5.3.2)
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. Hij adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door de leerlingbegeleider.
6. Hij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
7. Hij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
8. Hij koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

6.2.2 Sanctiebeleid

A. Schorsing

Wanneer het pestgedrag aanhoudt, volgt een interne schorsing van één dag. Daarna krijgt de pestende leerling een langere of externe schorsing.

B. Schoolverwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het pestgedrag, liggen er geen perspectieven meer tot verandering. Er rest de school niets anders dan schoolverwijdering, omdat anders de veiligheid van de medeleerlingen niet gegarandeerd kan worden.

C. De taak van vakdocenten

De vakdocenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor of teamleider.

D. De taak van onderwijsondersteunend personeel

Het onderwijsondersteunende personeel en met name de conciërge heeft een signalerende rol wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden. Van hen wordt verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor of teamleider.

E. De rol van de leerlingbegeleider

De leerlingbegeleider:

- a. ondersteunt waar nodig mentoren en teamleiders tijdens de verschillende fasen in het proces
- b. biedt op vrijwillige basis individuele begeleiding aan de pester en de gepeste.
- c. biedt een sociaal-emotionele training aan voor het eerste en tweede leerjaar.
- d. kan waar nodig een inbreng hebben tijdens de mentorlessen.

F. De rol van de vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon vangt de leerlingen op die te maken hebben met ongewenst gedrag zoals pesten. Ook bidt de vertrouwenspersoon emotionele en psychische steun, geeft advies en verwijst eventueel voor hulp door naar de leerlingbegeleiders, die de leerling kunnen bespreken in het zorgteam. Ook de externe ondersteunende instanties kunnen worden ingeschakeld. Iemand die last heeft van ongewenst gedrag bespreekt met de vertrouwenspersoon op welke manier dit kan worden beëindigd en welke stappen hiervoor ondernomen kunnen worden.

In schooljaar 2011-2012 hebben we soms ook gewerkt met de "no blame" methode ten aanzien van het pesten. Deze methode gaat uit van een iets andere visie en is (nog) niet door de hele school heen toegepast. Mocht het zo zijn dat deze methode de voorkeur heeft boven de methode uit dit protocol, dan kan in overleg met de teamleider, hiervan gebruik worden gemaakt. Als de ervaringen met deze methode goed zijn dan zou dat kunnen leiden tot een aangepast stappenplan.

Voorbeeld van een pestcontract

Contract "veilig in school"

Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school.
Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

1. Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet
2. Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen
3. Ik blijf van de spullen van een ander af
4. Als er ruzie is, speel ik niet voor eigen rechter
5. Ik bedreig niemand, ook niet met woorden
6. Ik neem geen wapens of drugs mee naar school
7. Ik gebruik geen geweld
8. Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen
9. Als dat niet helpt, vraag ik een docent om hulp

6.3 Campus ISE

1.What is bullying?

Bullying is when someone or a group of people with more power repeatedly and intentionally causes hurt or harm to another person or group of people who feel helpless to respond. Bullying can continue over time, is often hidden from adults and will probably continue if no action is taken. Therefore, action **MUST** be taken as soon as possible!

Bullying in our school is divided into the following categories:

1.1 Psychological:

Psychological bullying is when one is not physically being hurt but is mentally being threatened and might not be able to provide the proof of it because there's no scars or wounds to be seen. Psychological bullying is said to be worse than physical bullying. One can be psychologically bullied in different ways:

- 1.1.1 Direct Bullying: This is when the Bully and the one being bullied are face to face. One comes up to you and directly calls you names, teases you, insults you or even threatens you. This type of bullying is not done behind ones back but in front of their face. It is easy to report the bully since you know who the bully is.
- 1.1.2 Indirect Bullying: This is when the Bully and the one being bullied are face to face. One comes up to you and directly calls you names, teases you, insults you or even threatens you. This type of bullying is not done behind ones back but in front of their face. It is easy to report the bully since you know who the bully is.

1.2 Physical:

- 1.2.1 Direct: Physical bullying is not when one is being hurt by the words of the bully, but when one is physically hurt by the bully. This type of bullying can be noticed clearly by others and is easier to tackle than psychological bullying. If you are tripped, hit, pushed, kicked, have your belongings stolen or damaged means that you are being physically bullied.
- 1.2.2 Indirect: Graffiti: This is a strange case in our school. Expressing mean comments or making jokes about people and writing them on the toilet walls. Very public, so it isn't like it is hidden to from the bystander.

1.3. Cyber-bullying:

Posting hurtful, embarrassing or threatening texts or images. Receiving abusive text messages or emails from someone. The fact that it is private makes it really hard to talk about. Being excluded or deleted from Facebook groups.

2. What is expected from a student if they feel that they are being bullied?

- 2.1 Do not react to the bully. An angry or emotional his will only further encourage and motivate the bully to continue his negative actions.
- 2.2 Immediately tell a trusted adult. They can be anybody from a parent, teacher, counselor, or even a fellow student if they see fitting.

3. What is expected from students who see bullying taking place?

- 3.1 If a student witnesses bullying (s)he must immediately tell a trusted adult and comprehensively work towards finding a plausible solution.

Witnesses who do nothing Students that witness bullying and do nothing about it and stay silent will be treated as hostile towards the student being bullied.

4. What is expected from you if somebody tells you they are being bullied?

- 4.1 Take the student seriously
- 4.2 Immediately tell a trusted adult and work together with the student to finding a solution.
- 4.3 A student does not need to wait for the consent of the person being bullied. The ISE operates a zero tolerance policy, if bullying is taking place an adult needs to be told.

5. What action must the teacher take if a student tells them they are being bullied?

- 5.1 The teacher will take the student seriously
- 5.2 The teacher will tell Ms. Nowell about the incident and discuss the most appropriate plan of action.
- 5.3 If the student states that they only want the chosen teacher involved, then the teacher will remain the contact person and Ms. Nowell will act in an advisory position. This will ensure a consistent approach to bullying throughout the ISE.
- 5.4 If the teacher feels unable to deal with the situation themselves they will refer the student directly to Ms Nowell.

6. What actions will Ms. Nowell and the INJP take?

- 6.1 With the exception of 5.3 Ms. Nowell will meet with the student that has the issue within one week's time to identify the student need.
- 6.2 After their meeting Ms. Nowell will ask the student how the 'case' will be introduced to the INJP: Confidentially or Open

6.3 Next steps if the case is confidential:

- 6.3.1. Ms. Nowell will bring up the case to the rest of the INJP, but will only reveal the problem at hand and does not include any names, places, ages or year groups.
- 6.3.2 With the information the group can give a couple of options for the student at need to choose from.
- 6.3.3 The student can then choose an option which they find is the best solution to their problem.

6.4 Next steps if the case is open:

- 6.4.1 Ms. Nowell will bring up the case to the rest of the INJP, reveals all the details about the problem and who it concerns.
- 6.4.2 With the information the group can give targeted options for the student at need to choose from.
- 6.4.3. The student can then choose an option which they find is the best solution to their problem with the INJP for feedback purposes.

7.What are the likely options available to a student who is being bullied?

- 7.1 Student guidance counseling: Ms Nowell can offer support and advice, look at ways of building confidence and strategies to deal with the bully.
- 7.2 Ms Nowell can communicate with all teachers to ensure that the bully is being closely observed and prevent the bullying behavior taking place.
- 7.3 The INJP can offer advice based on their experience of being students at the ISE
- 7.4 The INJP can take on the role of "buddy" or organise a buddy system amongst the students peer group by discussing the problem with the year student council representative.
- 7.5 The INJP can offer encourage and support the student to talk about their experiences.

8.What are the consequences for the Bully?

- 8.1 Parents will be informed
- 8.2 Depending on confidentiality of the case file
 - 8.2.1 Confidential: Ms. Nowell will decide the further punishments
 - 8.2.2. Open: the INJP decide the further punishment
- 8.3 Punishments should consist of detentions, in school and out school suspension

9.What options are available to support the Bully?

- 9.1 (s)he can choose to fully cooperate and lessen the consequences
- 9.2 Not cooperating will worsen the consequences
- 9.3 Special case Ms. Nowell could give another option